

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Zöld Katalin ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és a II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek a dr. Kovács Zsuzsa ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt alperes neve alperes ellen tulajdonjog megállapítás iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007 április 12-én meghozott 22.P.24.299/2006/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja, az alperes perköltség - mérsékelt illeték, készkiadás, ügyvédi munkadíj - fizetési kötelezettségét mellőzi és kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 60.000 (hatvanezer) forint perköltséget.

Kötelezi továbbá az ítéltábla a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget, térítsenek meg továbbá az államnak külön felhívásra személyenként 3.500 (háromezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az örökhagyó 1999. november 23-án hunyt el végrendelet hátrahagyása mellett. Hagyatékát a perbeli lakásingatlan, valamint az OTP ... fiókjánál elhelyezett 1.357.119 forint és járulékai képezték. Mivel az örökhagyó végrendeletében kizárólag ingóságairól rendelkezett, ezért a hagyatéki eljárásban a közjegyző az örökhagyó pénzügyi intézetnél elhelyezett megtakarítását végrendeleti öröklés jogcímén örökös1-nek, míg ismert rokonok hiányában az ingatlanát törvényes öröklés jogcímén az alperesnek adta át.

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság annak tűrésére kötelezze az alperest, hogy az örökhagyó hagyatékába tartozó és részére törvényes öröklés jogcímén átadott perbeli ingatlanra a felperesek tulajdonjogát egymás közt egyenlő arányban törvényes öröklés jogcímén bejegyezzék, kötelezze továbbá az ingatlan birtokba adására, valamint perköltség megfizetésére. Tényállításuk szerint ők az örökhagyó rokonai. Az örökhagyónak leszármazója, házastársa, testvére nem volt, szülei a második világháborúban elhunytak. Apai nagyszüleinek két gyermekük született, az egyik az örökhagyó apja volt a másik pedig személy1. Személy 1-nek egy gyermeke volt személy2., akinek egyetlen leszármazója a felperesek édesanyja. A felperesek édesanyja 2005. június 25-én hunyt el, felmenői pedig még az örökhagyó előtt elhaláloztak.

Az alperes még az első tárgyalást megelőzően előterjesztett védekezésében a keresetet elismerte és viszontkeresettel kérte, hogy a bíróság kötelezze a felpereseket az ingatlannal kapcsolatban felmerült és tételesen részletezett, összesen 1.244.709 forint költsége, továbbá annak 2003. január 1-től járó késedelmi kamata, valamint a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján a perköltség megfizetésére.

A felperesek a viszontkeresetet a tőkeösszeg vonatkozásában az első tárgyaláson elismerték, az azután járó kamat vonatkozásában azonban védekezésük az volt, hogy az csak a követelés előterjesztésétől számítva megalapozott. Elismerő nyilatkozatukra tekintettel a viszontkereset költségeiben is az alperest kérték marasztalni. A keresettel összefüggésben az anyakönyvi kivonatokat, levéltári iratok beszerzésével kapcsolatban összesen 20.600 forint költségük merült fel, amelynek megtérítésére szintén kötelezze a bíróság az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a perbeli ingatlanra a felperesek tulajdonjogát egymás közt egyenlő arányban törvényes öröklés jogcímén bejegyezzék. Kötelezte továbbá az alperest, hogy az ingatlant 90 napon belül bocsássa a felperesek birtokába, valamint fizessen meg a felpereseknek 43.200 forint mérsékelt illetéket, 20.600 forint készkiadást, továbbá 100.000 + 20.000 forint áfa, összesen 120.000 forint ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget. A viszontkereset alapján kötelezte a felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg az alperesnek 631.709 forintot és annak 2007. január 18-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatát, valamint térítsenek meg az államnak külön felhívásra 7.580 forint le nem rótt viszontkereseti illetéket. Feljogosította továbbá a felpereseket az általuk lerótt 432.000 forint illetékből 388.800 forint visszaigénylésére.

Az ítélet indokolása szerint a felek elismerésére tekintettel a kereset, valamint a viszontkeresettel érvényesített követelés tőkeösszege vonatkozásában a kérelmeknek megfelelően határozott. A felperesek által fizetendő kamat kezdő időpontját a viszontkereset előterjesztésének időpontjában állapította meg, figyelemmel arra, hogy korábban a felperesek nem estek késedelembe, mivel az

alperestől ezt megelőzően annak teljesítésére felszólítást nem kaptak. Az 1990. évi XCIII tv. (Itv.) 58. § (1) bekezdés c) pontja alapján a kereseti és viszontkereseti illetéket mérsékelte és a le nem rótt illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte, hogy az ítélőtábla az ítéletet a perköltség tekintetében változtassa meg és a kereset vonatkozásában kérelmüknek megfelelően a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján kötelezze a felpereseket a perköltség megfizetésére. Érvelése szerint a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a felperest kell az alperes költségeiben marasztalni, ha az alperes a perre nem adott okot és a követelést az első tárgyaláson azonnal elismerte. Az örökhagyó 1999. november 23-án hunyt el, haláláról azonban a felperesek, miután néhaival nem tartották a kapcsolatot, csak 2006-ban szereztek tudomást. A hagyatéki eljárásra vonatkozó szabályok szerint a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követően egy évig van mód a megismételt hagyatéki eljárás lefolytatására a közjegyző előtt. Ezt követően a jogerős hagyatékátadó végzéssel szemben az örökös minőség kizárólag per útján érvényesíthető. Az alperest mulasztás nem terheli a tekintetben, hogy a felperesek öröklési igényüket közjegyzői eljárásban nem érvényesíthették. Az alperes a keresetet az első tárgyaláson azonnal elismerte, erre tekintettel a Pp. 80. § (1) bekezdése szerinti mindkét konjunktív feltétel megvalósult.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérték. Amennyiben a másodfokú bíróság őket kötelezi a perköltség viselésére, úgy annak mértékét igazolt készkiadásaik és a viszontkereset azonnali elismerése mérlegelésével állapítsa meg. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Pp. 78. § (1) bekezdését és megalapozottan döntött, amikor nem fogadta el az alperes Pp. 80. § (1) bekezdésére alapított érvelését. A Pp. 80. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentár szerint annak megállapításánál, hogy adott-e okot az alperes a perre, a bíróságnak teljes körűen vizsgálnia kell a perindítást megelőző folyamatot, a felek ennek során tanúsított magatartását és azokat az anyagi jogszabályokat, amelyek az adott jogviszonyra irányadók. A követelés elismerése csak akkor felel meg a törvényi feltételeknek, ha az azonnali teljes elismerést jelent. A BH.2005. évi 27. számú eseti döntésében kifejtettek szerint az alperes akkor nem ad okot a perre, ha mindent meg tesz annak érdekében, hogy a felek közötti vita perindítás nélkül elintézhetővé váljon, a követelés elismerése ennek megállapításához nem elegendő. Az alperes tévesen értelmezi a „perre okot adott” kitételt, mert a keresetlevél benyújtását követő időszakra hivatkozik, az azt megelőző eljárást figyelmen kívül hagyja. Az alperest a felperesek már az első tárgyalás előtt levélben keresték meg és igazolták örökös minőségüket. A pert megelőző levelezés során az alperes pusztán formai okokra hivatkozva nem válaszolt érdemben. Az alperes nem volt elzárva attól, hogy peren kívül, vagy a perben a felperesekkel egyezséget kössön, amelyet a PK.262. számú állásfoglalásban foglaltak is alátámasztanak. Erre tekintettel a felperesi tulajdon szerzésnek nem volt feltétele az ítélet. Egyéb határozat formájában is

lehetséges lett volna az igényérvényesítés. Erre tekintettel a perbeli esetben a Pp. 80. § (1) bekezdése a perköltség viselésére vonatkozóan nem alkalmazható.

A fellebbezés alapos.

A perbeli adatok alapján megállapítható, hogy a perköltség viselése vonatkozásában a felek közt vita volt, mindkét fél az ellenérdekű felet kérte a perköltség megfizetésére kötelezni. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása e tekintetben hiányos, mert a perköltség viselésére vonatkozó döntését nem indokolta, csupán az alkalmazott jogszabályok körében utalt a Pp. 78. § (1) bekezdésére. Ebből az következne, hogy az alperes teljes egészében - a kereset és a viszontkereset vonatkozásában is - pervesztes. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a felpereseket kötelezte az alperes által le nem rótt mérsékelt összegű viszontkereset megtérítésére, ebből, valamint ezzel összefüggésben a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére való hivatkozás alapján az következtethető, hogy a viszontkereset vonatkozásában a felpereseket tekintette pervesztesnek. A perköltség viselésére vonatkozó döntés indokolásának elmulasztása lényeges eljárási szabálysértés, emiatt azonban nem szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése, ezért az Ítélet tábla a fellebbezés folytán az ítéletet érdemben bírálta felül.

Helytálló az alperes fellebbezési érvelése, mely szerint a Pp. 80. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételek teljesültek. Az első feltétellel összefüggésben kiemeli az ítélet tábla, hogy a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 2. §. (3) bekezdése értelmében a hagyatéki eljárás lefolytatása a közjegyzők hatáskörébe tartozik. A hagyatéki eljárás célja, hogy a tulajdonosváltás tényét közhitelűen igazolja és a közjegyző megtegye mindazokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik azt, hogy az örökös, öröklés révén megnyíló igénye érvényesüljön. A hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII.4.) IM rendelet 31. §-ában foglaltak szerint, ha a hagyatékban ingatlan vagyon maradt, a hagyatéki eljárás lefolytatása kötelező. Ebből következően az ingatlan tulajdonosának halála esetén a közjegyző jogosult nemperes eljárásban az ingatlan hagyatékot az örökösnek átadni és az öröklés jogcímén bekövetkezett tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről intézkedni.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott PK. 262. számú állásfoglalás éppen azt emeli ki, hogy a hagyatékátadó végzés az örökség tárgyát és az örökös személyét mindaddig igazolja, amíg a bíróság peres eljárásban hozott határozatával másként nem dönt. Ennek megfelelően bármely érdekelt öröklési, vagy a hagyaték tárgyára vonatkozó egyéb igényét kizárólag perben érvényesítheti. Megalapozatlan a felperesi érvelés, mely szerint perbeli tulajdoni igénye peren kívüli megállapodással is rendezhető lett volna, az alperes a peren kívüli felszólítását „formai” okokból utasította el. Az előzőekben kifejtettek szerint az öröklés jogcímén bekövetkezett tulajdonosváltásról kizárólag a közjegyző, vagy a bíróság rendelkezhet, peren kívüli egyezséggel a közjegyző jogerős hagyatékátadó végzése

sem a hagyaték köre, sem pedig az örökös személye tekintetében nem változtatható meg.

A kifejtettek alapján a perre az alperes okot nem adott, annak szükségessége azért merült fel, mert a felperesek azt követően szereztek tudomást az örökhagyó haláláról, amikor már öröklési igényüket a nemperes hagyatéki eljárásban nem tudták érvényesíteni.

Mindezek mellett a másik feltétel is teljesült, mert az alperes a felperesi követelést a tárgyalás előtt előterjesztett beadványában és az első tárgyaláson is azonnal elismerte. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a keresettel összefüggésben tévesen rendelkezett a perköltség viseléséről, mert a Pp. 80. § (1) bekezdése értelmében az alperes költségeiben a felperest kell marasztalni. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett részében a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta, az alperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzte és a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján a felpereseket kötelezte az alperes javára az elsőfokú perköltség megfizetésére, ami az alperes képviselőjével felmerült, a keresettel érintett pertárgy értéke alapján mérlegeléssel megállapított, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíj.

Pervesztességük alapján az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felpereseket a másodfokú perköltség megfizetésére, ami az alperes képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíj. Ennek összegét a fellebbezési érték figyelembevételével mérlegeléssel határozta meg és az az áfát is tartalmazza. Ezen túlmenően a felperesek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelesek továbbá megtéríteni az államnak az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték megtérítésére.

Budapest, 2007. szeptember 27.

Fermanné dr. Polák Zita
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit
bíró